

UNDERVISNING

om fritidsjob,
rettigheder og
arbejdsmarked

Fag: Samfundsfag
Klassetrin: 8.-10. klasse



**JOB
PATRULJEN**

INDLEDNING

Kære lærer

Tak fordi du har valgt Jobpatruljens undervisningsforløb.

Med dette undervisningsforløb kan du forberede dine elever på deres besøg på Ungdommens Folkemøde og samtidig bruge selve folkemødet som en aktiv del af din undervisning. Forløbet er bygget op omkring aktiviteter før, under og efter Ungdommens Folkemøde, så elevernes oplevelser på dagen kobles til faglig viden og refleksion i klasselokalet.

Inden Ungdommens Folkemøde arbejder eleverne i to lektioner (90 minutter) med fritidsjob og arbejdsliv med udgangspunkt i deres egne erfaringer og forestillinger om, hvad et godt fritidsjob er, og hvad man kan få ud af det. Gennem dialog, film og begrebsarbejde introduceres eleverne til Jobpatruljen og centrale begreber fra arbejdsmarkedet som arbejdstager, arbejdsgiver og fagforening. De arbejder desuden med en konkret case og undersøger betydningen af rettigheder, arbejdsmiljø, ansvar og muligheden for at få hjælp, hvis noget går galt på jobbet.

På Ungdommens Folkemøde flyttes undervisningen ud af klasselokalet. Her skal eleverne undersøge andre unge og voksnes erfaringer og holdninger til fritidsjob, arbejdsliv og rettigheder gennem interviews. Eleverne besøger også Jobpatruljen i Job & Skills-området, hvor de gennem spil, quizzer, dilemmaer og andre aktiviteter kan bringe deres viden i spil og møde Jobpatruljens frivillige.

Efter Ungdommens Folkemøde samler I op i klassen. Eleverne sammenholder deres interviews og oplevelser med det, de arbejdede med inden besøget, og reflekterer over værdien af fritidsjob og hvad der skaber et godt arbejdsliv.

Vi glæder os til at møde jer på Ungdommens Folkemøde.

God fornøjelse.



LÆRINGSMÅL

Efter undervisningen kan eleverne:

- forklare centrale begreber i den danske model som arbejdstager, arbejdsgiver og fagforening
- redegøre for rettigheder og regler i fritidsjob
- reflektere over egne muligheder for at handle i uretfærdige situationer
- reflektere over hvordan fritidsjob kan bidrage til personlig udvikling, fællesskab og identitet

FAGLIGE MÅL (KOMPETENCEOMRÅDER)

- Samfundsfaglig viden: Arbejdsmarked og den danske model
- Samfundsfaglige færdigheder: Analyse, refleksion og perspektivering
- Samfundsfaglige værdier: Demokrati, rettigheder og deltagelse

OVERORDNET DIDAKTISK TILGANG

Forløbet er opbygget induktivt, hvor eleverne tager udgangspunkt i egne erfaringer med fritidsjob og gradvist opnår forståelse for arbejdsmarkedets strukturer.

Der arbejdes med:

- elevaktiverende og dialogbaserede arbejdsformer, hvor eleverne undersøger, diskuterer og reflekterer i fællesskab.
- varierede undervisningsmetoder, herunder oplæg, filmvisning, workshops, gruppearbejde, interviews m.m..
- anvendelsesorienteret undervisning og kobling til elevernes hverdag.

LEKTION 1-2

90 MINUTTER

EMNE: FRITIDSJOB OG ARBEJDSLIV

Formål: At aktivere elevernes forforståelse og introducere centrale begreber og Jobpatruljen som aktør i arbejdet for at alle unge får en god start på deres arbejdsliv.

Indhold: Eleverne tager afsæt i deres egne erfaringer med fritidsjob og undersøger, hvad et godt arbejdsliv er, og hvad et fritidsjob kan give ud over løn. Gennem dialog, film, begrebsarbejde og en virkelighedsnær case introduceres de til Jobpatruljen, centrale begreber fra arbejdsmarkedet og betydningen af rettigheder, arbejdsmiljø og fællesskab.

UNDERVISNINGSPLAN LEKTION 1-2

① 90 MINUTTER

PRÆSENTATION AF EMNET

① 5 MINUTTER

Her præsenterer du emnet og forløbet for dine elever.

Metode: Oplæg.

Materialer: Tavle, evt. Powerpoint.

OPSTART – ”HVAD GØR FRITIDSJOBET DIG RIG PÅ”?

① 10 MINUTTER

Eleverne forholder sig til nedenstående spørgsmål, enten individuelt eller i grupper. Svarene deles i klassen:

- Har du/har du haft et fritidsjob?
- Hvad laver man typisk som ungarbejder?
- Hvad får man ud af at have et fritidsjob, udover løn?

Metode: Think-pair-share.

Materialer: Tavle, evt. Powerpoint.

HVEM HJÆLPER DIG I DIT FRITIDSJOB?

🕒 15 MINUTTER

Her introduceres Jobpatruljen som aktør i unges arbejdsliv. Eleverne bliver inddelt i grupper.

Grupperne ser en række videoer fra Jobpatruljens TikTok, og besvarer nedenstående spørgsmål:

- Hvorfor findes Jobpatruljen?
- Hvilke udfordringer kan unge opleve i fritidsjob?
- Hvordan kan Jobpatruljen gøre unges arbejdsliv bedre?

Metode: Filmvisning og gruppearbejde.

Materialer:

- Computer, tablet eller telefoner.
- [Link til Jobpatruljens TikTok.](#) 

BEGREBSARBEJDE OM ARBEJDSMARKEDET

🕒 15 MINUTTER

Her gennemgås centrale begreber fra arbejdsmarkedet med eleverne: fagforening, arbejdstager og arbejdsgiver.

Metode: Du kan udføre begrebsarbejdet på flere måder:

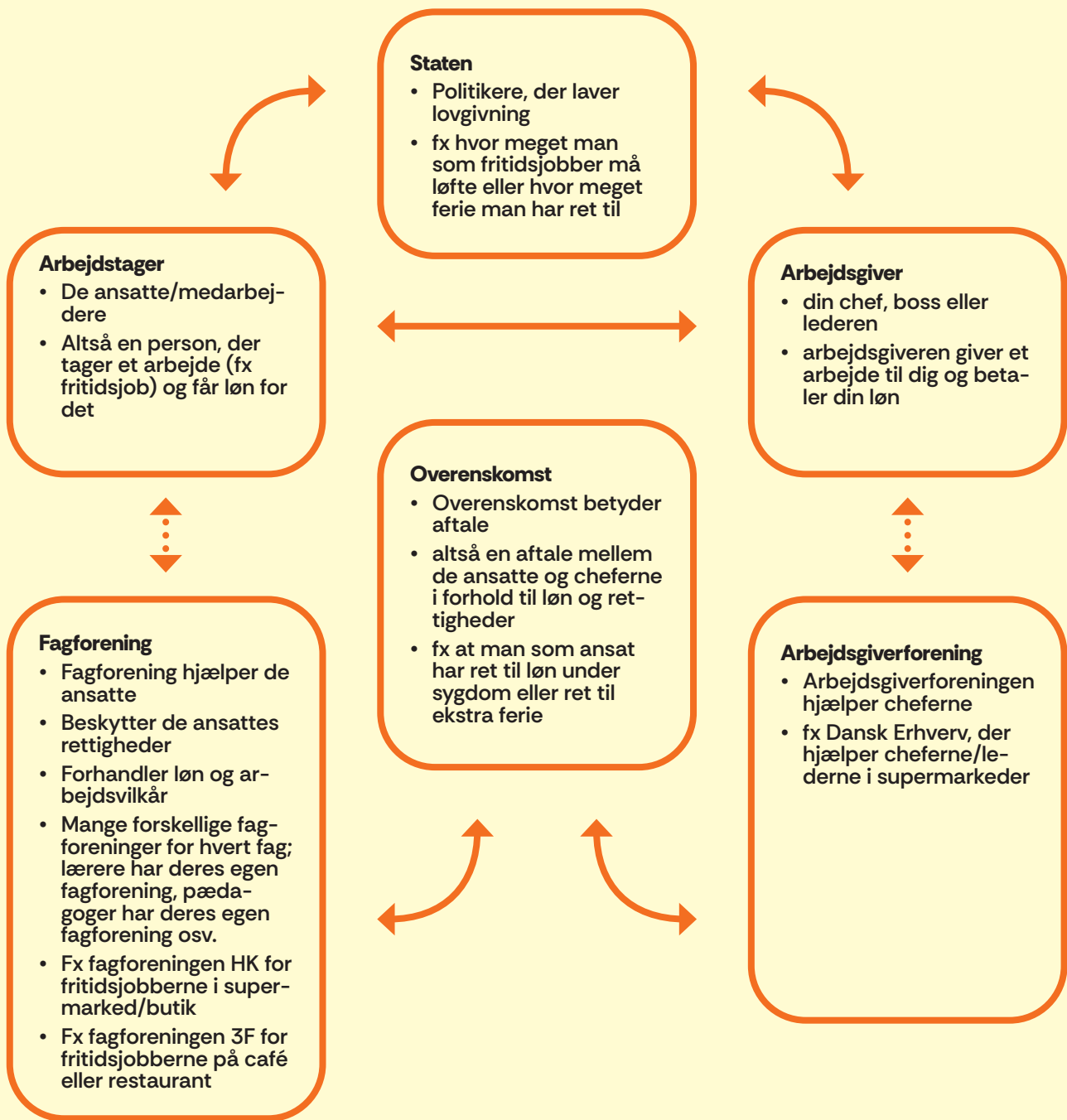
1. Oplæg, hvor du selv forklarer og gennemgår begreberne på tavlen.
2. Filmvisning, hvor du viser en film og uddyber begreberne.
3. Eleverne læser en fagtekst og gennemgår begreberne fælles i klassen.

Materialer: Der er forskellige materialer afhængig af valgt metode.



Metode 1

Tegning: Arbejdsmarkedet



Metode 1

Begrebsliste:

- **Arbejdstager** (lønmottager) er en person, der er ansat et sted og får løn for sit arbejde. Det kan være i en virksomhed, på en skole, et hospital eller på et fritidsjob. Lønnen kan variere afhængigt af jobbet.

Eksempel: En lærer er arbejdstager og arbejder typisk 37 timer om ugen. Løn og arbejdsvilkår er lavet gennem Danmarks Lærerforening (DLF), som er lærernes fagforening.

- **Arbejdsgiver** er en person eller virksomhed, der ansætter medarbejdere og betaler deres løn. Arbejdsgiveren ansætter medarbejdere, betaler deres løn og har ansvaret for arbejdspladsen

Eksempel: Hvis du ejer en tøjbutik og har ansatte, er du arbejdsgiver. Din egen indtjening afhænger af, hvor meget du sælger, og kan derfor variere.

Fagforening er en organisation for arbejdstagere. Fagforeningens opgaver er fx at arbejde for gode løn- og arbejdsforhold for medlemmerne, lave overenskomster med arbejdsgiverne og sikre rettigheder som fx løn, arbejdstid, og

Eksempel: Danmarks Lærerforening (DLF) forhandler løn og arbejdsvilkår for lærere i Danmark.

Metode 2

Link til HK-film + spørgsmål: 

- Hvad er en arbejdstager?
- Hvad er en fagforening?
- Hvad er en arbejdsgiver?
- Hvem fastsætter regler og rettigheder?

Link til fagtekst + spørgsmål: 

- Hvad er en arbejdstager?
- Hvad er en fagforening?
- Hvad er en arbejdsgiver?
- Hvem fastsætter regler og rettigheder?

OPGAVER: NÅR UHELDET SKER PÅ JOBBET

🕒 30 MINUTTER

Eleverne ser en film og læser en tekst med fritidsjobberen Annika. Annika kom ud for en ulykke på sit fritidsjob. Eleverne tager stilling til Annikas situation.

Klassen ser filmen og besvarer spørgsmål i plenum:

1. Hvad er problemet på arbejdspladsen?
2. Hvem har ansvaret for, at der er sikkerhed på arbejdspladsen?
3. Hvorfor gælder der særlige regler for, hvad unge må og ikke må?

Eleverne sidder herefter i grupper, læser teksten og besvarer spørgsmål:

1. Beskriv kort, hvad der sker med Annica på hendes fritidsjob.
2. Hvilke konsekvenser får ulykken for hendes liv – både på kort og lang sigt?
3. Hvilket ansvar havde arbejdsgiveren i situationen?
4. Hvad kunne arbejdsgiveren have gjort anderledes for at forebygge ulykken?
5. Hvorfor er et godt arbejdsmiljø vigtigt – også når man "bare" har et fritidsjob?
6. Annica fortæller, at fagforeningen 3F hjalp hende med hendes arbejdsskadesag. Hvorfor tror du, det var en hjælp, at hun ikke stod alene med sagen?
7. Hvilke personer eller organisationer kan unge få hjælp fra, hvis de oplever problemer på deres arbejdsplads?

Metode: Filmvisning og gruppearbejde ud fra tekst og spørgsmål.

Materialer:

- Film om fritidsjobberen Annika 
- Tekst (artikel) om fritidsjobberen Annika 
- Papir og skriveredskaber

OPSAMLING/PERSPEKTIVERING

🕒 10 MINUTTER

Her faciliterer du en samtale, der samler op på dagens arbejde.

”Et fritidsjob gør dig rig på meget mere end løn – men hvilke rammer skal være på plads, for at det også bliver en god oplevelse?”

Skriv følgende bud på tavlen. Herefter går eleverne op og sætter 3 streger ud fra, hvad de synes er vigtigst:

- En god chef
- Et godt arbejdsmiljø
- Oplæring
- Tryghed
- Gode kolleger
- Klare regler
- Rettigheder
- Indflydelse
- Hjælp, hvis noget går galt

De tre bud, som har fået flest stemmer uddybes og eleverne begrundes deres valg.

Herefter sidder eleverne individuelt med en skriveøvelse:

”Din bedste ven skal starte i sit første fritidsjob – giv vedkommende et godt råd”.

Metode: Spørgsmål, afstemning og diskussion.

Materialer: Tavle, kridt, papir og skriveredskaber.

AFSLUTNING AF LEKTION 1+2

🕒 5 MINUTTER

Afrund dagen ved at bygge bro til de næste to lektioner:

”I dag har vi talt om, hvorfor et fritidsjob kan være en rigtig god oplevelse – men også, at der kan opstå udfordringer i ens arbejdsliv. Derfor har vi rettigheder og steder hvor man kan få hjælp: Jobpatruljen og fagforeninger. På Ungdommens Folkemøde skal I tage jeres viden med ud i virkeligheden. Her skal I undersøge, hvad andre unge og voksne tænker om det gode fritidsjob, blive klogere på arbejdslivet og besøge Jobpatruljen, hvor I kan arbejde videre med de temaer, vi har mødt i dag.”

Metode: Oplæg.

Materialer: Tavle, evt. powerpoint.

AKTIVITET: TAG UNDERVISNINGEN MED PÅ UNGDOMMENS FOLKEMØDE

Fra klasselokalet til virkeligheden

I undervisningen har I arbejdet med, hvorfor et fritidsjob er mere end bare løn og hvad et godt arbejdsliv bør indeholde.

På Ungdommens Folkemøde får eleverne mulighed for at bringe deres viden i spil. De skal undersøge, hvad andre unge og voksne tænker om fritidsjob, arbejdsliv og rettigheder – og besøge Jobpatruljens stand, hvor de kan prøve aktiviteter og møde de frivillige, der arbejder med emnet hver dag.

Opgave 1:

Gå rundt på Ungdommens Folkemøde og undersøg:

Interview mindst tre personer

Interview gerne:

- en elev fra en anden skole
- en lærer
- en frivillig eller underviser fra Jobpatruljen
- en anden organisation, der arbejder med unge eller arbejdsliv

Spørg fx om:

- Hvad var dit første fritidsjob?
- Hvad lærte du af det?
- Hvad er det vigtigste ved et godt fritidsjob?
- Hvad betyder mest – løn, gode kolleger, ansvar eller noget helt fjerde?
- Kender du nogle rettigheder, unge har i fritidsjob?
- Hvilket råd vil du give en ung, der skal have sit første fritidsjob?

Opgave 2:

Besøg herefter Jobpatruljens stand:

Find Jobpatruljen på kortet

Jobpatruljen holder til i Job & Skills-området.

På standen kan eleverne arbejde videre med de temaer, de allerede har mødt i undervisningsforløbet.

Prøv blandt andet:

- Lykkehjulet – test jeres viden om fritidsjob og rettigheder.
- Jobpatruljespillet – løs quizzer, dilemmaer og gæt-og-grimasser om arbejdslivet.
- Hvad vil du blive rig på? – undersøg, hvad det betyder mest for dig i et fritidsjob.
- Find dit jobmatch – tag en personlighedstest og få inspiration til forskellige fritidsjob.
- Mød Jobpatruljen – tal med vores frivillige om fritidsjob, arbejdsliv, og rettigheder.

Efter Ungdommens Folkemøde:

Opsamling i klassen

Når I er tilbage på skolen, samler I op på dagens oplevelser.

Tal blandt andet om:

- Hvad viste jeres interviews?
- Hvad overraskede jer mest?
- Hvad kan et fritidsjob give – ud over løn?
- Hvor mange kendte til unges rettigheder?
- Hvilke råd gik igen hos dem, I interviewede?
- Hvad kan I bruge Jobpatruljen til?

Perspektivering

Afslut med en fælles refleksion:

- Hvordan kan viden om rettigheder være med til at give unge en bedre start på arbejdslivet?
- Hvordan hænger det, I oplevede på Ungdommens Folkemøde, sammen med det, I har arbejdet med i undervisningsforløbet?
- Hvorfor tror I, at rettigheder og regler er vigtige for et godt arbejdsliv?

